

עין משפט
גר מצוה

מו:

השולח פרק רביעי גיטין

מסורת הש"ס

קבאם א מ"י פ"ג מהל' נדרים הלכה ט'
המא' לתוך המה' טע"ז י"ד
פ"ג נ"ג טע"ז ב'
ק"ב ב' מ"י פ"ד מהל'
גיטין הלכה ט' סג'
פ"ט נ"ג טע"ז טע"ז ט"י
טע"ז ב'
ק"ב א' ה' מ"י פ"ח מהל'
מתנות עניים הלכה
י' סג' ע"ג ק"ב ט"ז
טע"ז י"ד פ"ג טע"ז י'
טע"ז ב'

מ"א קונס. הלל קונס לשון הקדש הוא שאוסר הדכר עליו הנקדש ומה אסר זה עליו: **באומר יאסרו** כו'. והכי קאמר קונס פירות עלי אס לזני מגרשיך: **פשיטא**. מאי ניהוש לה: **במה**. בשעת אסור הכמות: והמקיימו. ולא נשאל עליו לחכם להמירו: **כאלו הקריב קרבן**. על הכמה וגמר עניו שלם לפי ש"עין

מזוסי רביס ולא משום יחיד:
הגדרה באי"ו בנה במה. מפשיט רבינו אליהו משום דלמיה בגיורה שיה דמלדה כתיב הכל דגדריס (ג) כי מחלל לגדור וכו' התם (ושפ"ע ב) חלו לכס מן האדס וגו' כי במה נמשך הוא ודרשין(?) אל מיקרי במה אלף במה זגריש פרק ארבעה נדרים (נדרים כג) ליף כהנא גיורה שיה דנקדש רשע דכתיב ע"ז רשעים חלו רובו אלף (א"ו ג): **המוציא** משום א"י'הו"ה משמע הכל דליונות צע"א גט וימיה דגריש יבמות (דף כ:) משמע דלף צע"א גט דהוא קדושי טעות דתנן וכו'ן שמתו או שמיאט או שנמלל? אליונות לרוביהן ממותת ויש לומר דהכא מייירי כפסק אליונות ומוליה אלף משום חשש אליונות מדע מדקתימ א"י'הו"ה ישאל לאמר והו' לה נגיס ויפלו ודל' אליונות אין לה רפואה מנפליגי רבי יוכסע ורבי עקיבא כהעל (שם דף ע"ג) בגרסיס חמה דקס לו רפואה וכו'ן ומולין לאשמו ובאליונות לא פליגי ודרשין כפי"ק דיבמות (דף י"ב) אשר חלל פריט לאליונות והא דלמר (שם דף ס"ד) שרי אמנו אליונות יהיה אין מוכירין מעשה נגיס כדלמדין גבי איוב גריס אלו נסירות (חולין דף מ"ג) והא דפליגי כהמדר (בבבבות דף ע"ג) בקדשה על הנאי וכנסה פתס דצע"י גט משום דאין חלם עושה בעילתו געילת ונתן ז"ל הייתו משני דתירא לי שכתובה אשתו ככ"ד אלא מפני שאינו צריך ככ"ד אדם ורעה שכתובה אשתו ככ"ד ר"ו אלעזר סבר אין אדם אשתו שכתובה אשתו ככ"ד פ"י ר' מאיר סבר בגור שצריך חקירה חכם ואינו מנדי צע"י נפס מיהא הביע להפ"א איבא ליתוס לקולולא דאמרי'ן יודע לומר אילו אילו הייתי שיהו פתס יתל היתיה אל הייתו משני דתירא לי שכתובה אשתו ככ"ד והלשאל על נדרה ואצ"פ שחוקה עצמה נדרות כפתיחה עשה וילוחה לה. אבל אם אין צורך חקירת חכם אמרי' ככ"ד יתל חקיקה ויטול להפ"א חלום אילו הייתי יודע

תוספות ר"ד

שאלה לחכם יתל הוא ללקללה שם א"י יוקף לה חכם להחיר לה נדרה יאמר הוא אילו הייתי יודע שיתקף לי חכם אם היו נהניס יתל אפי"ן ק' מנה יתל לקללה ולומר אילו גט בטל ובניה כמסורים ושאנו צריך חקירה חכם ודאי יתל חכם כחך נפס שיהי מנדי צע"י נפס אל המיבוס חכמים אשתו יתל מלתחלה לפי שאנו יתל לקללה ולומר אילו הייתי יודע וכו' שיהי הוא יתל להפ"א ולמה הוא יתל אלא ודאי נפס מכל לגרשה ר' אלעזר סבר לא אסור זה אלא מפני הדין ר' אלעזר אומר לא אסור צריך אלא מפני שאינו צריך ככ"ד אדם ורעה שכתובה אשתו ככ"ד ר"ו אלעזר סבר אין אדם אשתו שכתובה אשתו ככ"ד פ"י ר' מאיר סבר בגור שצריך חקירה חכם ואינו מנדי צע"י נפס מיהא הביע להפ"א איבא ליתוס לקולולא דאמרי'ן יודע לומר אילו אילו הייתי שיהו פתס יתל היתיה אל הייתו משני דתירא לי שכתובה אשתו ככ"ד והלשאל על נדרה ואצ"פ שחוקה עצמה נדרות כפתיחה עשה וילוחה לה. אבל אם אין צורך חקירת חכם אמרי' ככ"ד יתל חקיקה ויטול להפ"א חלום אילו הייתי יודע

מאי קונס אמר רב הונא * באומר יאסרו כל פירות שבעולם עלי אם איני מגרשיך: והתירו לו שיחוררה: פשיטא מהו דתימא ליגזור משום דר' נתן **התניא** ר' נתן אומר "הגורד כאילו בנה במה והמקיימו כאילו הקריב עליה קרבן קמ"ל: מפני תיקון העולם: מאי תיקון העולם איכא אמר רב ששת ארישא רבינא אמר לעולם אסיפא והכי קתני אין בוו מפני תיקון העולם: **מתני'** המוציא את אשתו משום אליונות רבי יהודה אומר לא יחזיר ויחכם אומרים יחזיר **גי'נשאת** לאחר והיו לה בנים הימנו והיא תובעת כתובתה יפה אמר רבי יהודה אומר לה שתיקותי יפה מדבוריך: **גב' למימרא** דרבי יהודה חייש לקלקולא ורבנן לא חיישי לקלקולא והא איפכא שמעינן להו דתנן "המוציא את אשתו משום שם רע לא יחזיר ומשום נדר לא יחזיר רבי יהודה אומר כל נדר שידעו בו רבים לא יחזיר ושלא ידעו בו רבים יחזיר אלמא **ר' רבנן** חיישי לקלקולא] רבי יהודה לא חייש לקלקולא אמר שמואל איפוך הוא מדקתימ איפא גישאת לאחר והו' לה בנים הימנו והיא תובעת כתובתה אמר ר' יהודה אומר לה שתיקותי יפה מדבוריך מכלל דרבי יהודה חייש לקלקולא הא נמי איפוך אבי אמר לעולם לא תיפוך ור' יהודה בהדיא סבר לה כו' מאיר וסבר לה כרבי אלעזר בצריך סבר לה כרבי אלעזר בשאינו צריך סבר לה כו' מאיר אמר רבי יהודה אדרבי יהודה קשיא ארבנן אדרבנן לא קשיא אלא אמר רבי יהודה אדר' יהודה לא קשיא **למאן** חכמים ר' מאיר דאמר בעינן הנאי כפול והכא במאי עסקינן: יבדלא כפליה לתנאיה: **מתני'** יהמוכר את עצמו ואת בניו לעובדי כוכבים אין פודין אותו אבל פודין את הכנים לאחר מיתת אביהן: **גב' אמר** רב אסי יהוא שימכר ושנה ושילש הגהו בני בני מוכסי דיופי זוזי מעובדי כוכבים ולא הוה להו למפרעיהנהו אתו וקא גרבי להו אתו לקמיה דרב הונא אמר להו מאי איעביד לכו דתנן המוכר את עצמו ואת בניו לעובדי כוכבים אין פודין אותו אמר ליה רבי אבא לימדתני רבינו והוא שמכר ושנה ושילש אמר ליה הני מגרל רגילי דעבדי הכי ההוא גברא דובין נפשיה ללודאי אתא לקמיה דרבי אמי אמר ליה פריקן

גילוי הש"ס

נ"ב באמר יאסרו כל פירות עלי אם איני מגרשיך: והתירו לו שיחוררה: פשיטא מהו דתימא ליגזור משום דר' נתן

מובא רש"י

כאלו בנה במה. בשעת אסור הכמות ונחשת הוא דכתיב (דברים כג) וחי נדרתו למזר וגו' הא לא חתל יתיה כן חתל (בבבבות ס"ג) אלו נפס נמה געושה חכמים נדרים ככ"ד) כאילו הקריב עליה קרבן. שער עני שתי עבדות אלף על אלף חכם וחכמה, מכלל יתה נולד כן (בבבבות ס"ג) הנוציא את אשתו משום שם רע. ולא תעיל מה ג"כ.

תוספות ר"ד (המשך)

ולמימר אילו הייתי יודע שיש פתס ליה אי הוי נהניס י' ק' מנה לא כלום הייתי מגרשיך אין לו כלום דביראי אם היה מורד מפנה הגהה שכתובה כן שאמר הנאת שחתיש עלי כמות ומסכת גר' זה היה מנדיה היה צ"ל אלא יחזיר שמו לקללה ויאמר אילו הייתי יודע שיש פתס לנדרו אל הייתי מגרשיך וירמיא נדרתי היא אבל זה שרעה לנרש את אשתו ויכיר עצמו כבוד שלא יתל להתחיר הרי אנו וראים שכלל לב הוא מנדיה ואינו חייב בה כלל שהרי יתה נולד כחו ע"י נדר שלא יחוררה עמה הלכך שיה לקולול אתי יתל לעשות וכו' מתמה הלכותא פשיטא דהא שיכול להתחיר. ומהדר מהו דתימא ליגזור משום דר' נתן דתניא ר' נתן אומר כל הנדר כאלו בנה במה והמקיימו כאילו הקריב עליו קרבן וגמור עניו לפי שהוא מרגיל עצמו בנדרים קמ"ל פי הגורד כאילו בנה במה בשעת אסור הכמות שבתר לעשות כצוה ועושה כעבירה כך זה סבור לעשות מצוה ועשה עבירה. ונזהרה מפריש רבינו אליהו זצ"ל משום דאחויי בג"ש כתיב הכא כי חתל לגדור וכתבי התם חתלו לכס מן הארס אשר נשפה באפו וכו' כי כמה נחשב הוא ודרשי' אל תקרי במה אלא במה וברוש פי"ג נדרים ילף הכא גיש דנק' רשע דכתיב שם רשעים חללו (רוגז) דתנן בגורם ננדרי כשרים לא אמר כלום שאין רכסם של כשרים לירוד אלא להבאי בנדה ריש לו להשאל על נדרו ולא יקיימו וזה שלא נשאל וקיים נדרו וירוש אכא נהניו ועסקניהו שלא יחוררה קמ"ל דלא קניט ליה. ואחייא סג' טעמא דמתני' באמר רבא ידוקא כשנדרה היא קניסה שלא יהיה פרוצה בנדרים

ר"ל

אבל כשנדר הוא אין לקניסו שהנדרים באשה הם פריצות ולא באיש: מפני תיקון העולם ומחמה מאי תיקון העולם איכא אמר רב ששת ארישא רבינא אמר לעולם אסיפא והכי קתני אין בוו מפני תיקון העולם: **מתני'** המוציא את אשתו משום אליונות רבי יהודה אומר לא יחזיר ויחכם אומרים יחזיר **גי'נשאת** לאחר והיו לה בנים הימנו והיא תובעת כתובתה יפה אמר רבי יהודה אומר לה שתיקותי יפה מדבוריך: **גב' למימרא** דרבי יהודה חייש לקלקולא ורבנן לא חיישי לקלקולא והא איפכא שמעינן להו דתנן "המוציא את אשתו משום שם רע לא יחזיר ומשום נדר לא יחזיר רבי יהודה אומר כל נדר שידעו בו רבים לא יחזיר ושלא ידעו בו רבים יחזיר אלמא **ר' רבנן** חיישי לקלקולא] רבי יהודה לא חייש לקלקולא אמר שמואל איפוך הוא מדקתימ איפא גישאת לאחר והו' לה בנים הימנו והיא תובעת כתובתה אמר ר' יהודה אומר לה שתיקותי יפה מדבוריך מכלל דרבי יהודה חייש לקלקולא הא נמי איפוך אבי אמר לעולם לא תיפוך ור' יהודה בהדיא סבר לה כו' מאיר וסבר לה כרבי אלעזר בצריך סבר לה כרבי אלעזר בשאינו צריך סבר לה כו' מאיר אמר רבי יהודה אדרבי יהודה קשיא ארבנן אדרבנן לא קשיא אלא אמר רבי יהודה אדר' יהודה לא קשיא **למאן** חכמים ר' מאיר דאמר בעינן הנאי כפול והכא במאי עסקינן: יבדלא כפליה לתנאיה: **מתני'** יהמוכר את עצמו ואת בניו לעובדי כוכבים אין פודין אותו אבל פודין את הכנים לאחר מיתת אביהן: **גב' אמר** רב אסי יהוא שימכר ושנה ושילש הגהו בני בני מוכסי דיופי זוזי מעובדי כוכבים ולא הוה להו למפרעיהנהו אתו וקא גרבי להו אתו לקמיה דרב הונא אמר להו מאי איעביד לכו דתנן המוכר את עצמו ואת בניו לעובדי כוכבים אין פודין אותו אמר ליה רבי אבא לימדתני רבינו והוא שמכר ושנה ושילש אמר ליה הני מגרל רגילי דעבדי הכי ההוא גברא דובין נפשיה ללודאי אתא לקמיה דרבי אמי אמר ליה פריקן

אכל כשנדר הוא אין לקניסו שהנדרים באשה הם פריצות ולא באיש: מפני תיקון העולם ומחמה מאי תיקון העולם איכא אמר רב ששת ארישא רבינא אמר לעולם אסיפא והכי קתני אין בוו מפני תיקון העולם: **מתני'** המוציא את אשתו משום אליונות רבי יהודה אומר לא יחזיר ויחכם אומרים יחזיר **גי'נשאת** לאחר והיו לה בנים הימנו והיא תובעת כתובתה יפה אמר רבי יהודה אומר לה שתיקותי יפה מדבוריך מכלל דרבי יהודה חייש לקלקולא ורבנן לא חיישי לקלקולא והא איפכא שמעינן להו דתנן "המוציא את אשתו משום שם רע לא יחזיר ומשום נדר לא יחזיר רבי יהודה אומר כל נדר שידעו בו רבים לא יחזיר ושלא ידעו בו רבים יחזיר אלמא **ר' רבנן** חיישי לקלקולא]

אכל כשנדר הוא אין לקניסו שהנדרים באשה הם פריצות ולא באיש: מפני תיקון העולם ומחמה מאי תיקון העולם איכא אמר רב ששת ארישא רבינא אמר לעולם אסיפא והכי קתני אין בוו מפני תיקון העולם: **מתני'** המוציא את אשתו משום אליונות רבי יהודה אומר לא יחזיר ויחכם אומרים יחזיר **גי'נשאת** לאחר והיו לה בנים הימנו והיא תובעת כתובתה יפה אמר רבי יהודה אומר לה שתיקותי יפה מדבוריך מכלל דרבי יהודה חייש לקלקולא ורבנן לא חיישי לקלקולא והא איפכא שמעינן להו דתנן "המוציא את אשתו משום שם רע לא יחזיר ומשום נדר לא יחזיר רבי יהודה אומר כל נדר שידעו בו רבים לא יחזיר ושלא ידעו בו רבים יחזיר אלמא **ר' רבנן** חיישי לקלקולא]

